

Uusi alku 59

Mark 14:66–72

Savonlinnan Tuomiokirkko, 21.3.2012

Pietari kieltää Jeesuksen

Edellä olemme kuulleet, kuinka Jeesus vangittiin ja vietiin ylipapin asunnossa pidettyyn oikeudenkäyntiin. Vaikka se joissain kohden pyrki säilyttämään puolueettoman ulkokuoren, oli selvää, että se oli juutalaisen lain vastainen näytösoikeudenkäynti.

Jeesus tuomittiin siinä kuolemaan, syytettynä jumalanpilkasta.

Pietari, sinut on nähty!

Ennen oikeudenkäynnin kuvailua Markus kertoi evankeliumissaan lyhyesti Pietarin toimista. Hän oli seurannut Jeesuksen vangitsijoita salassa ylipapin talon pihaan. Markus jätti kertomuksessaan Pietarin sinne, lämmittelemään ylipapin palvelijoiden joukkoon, pihalla roihuavan tulen ääreen.

Pietari oli alhaalla pihassa. Muuan ylipapin palvelustytöistä tuli sinne, ja nähdessään Pietarin lämmittelemässä hän katsoi tätä ja sanoi: "Sinäkin olit tuon nasaretilaisen kanssa, tuon Jeesuksen." (Mark 14:66–67)

”Pietari oli alhaalla pihassa.” Se kertoneen siitä, että oikeudenkäynti tapahtui ylipapin palatsin ylemmissä kerroksissa. Palvelustyttö tunnisti Pietarin. Jeesusta nimitettiin kai ”nasaretilaiseksi”, koskapa naisen huulilta pääsi ensin tuo nimi.

Pietari lymyilee porttikongissa

Mutta Pietari kielsi sen. "En ollenkaan ymmärrä mistä puhut", hän sanoi ja siirtyi ulos etupihalle (Mark 14:68).

Alkutekstin sana *prosaulion* on käännetty sanalla *etupiha*. Esko Haavan kommentaarin mukaan se kuitenkin tarkoittaa uloskäytävää eli kai jonkinlaista porttikongia. Pietari siis halusi siirtyä paikkaan, josta pääsisi paremmin pakoon.

Ja kyllä hän ymmärsi aivan hyvin, mitä palvelustyttö oli tarkoittanut. Hän ei vain uskaltanut tunnustautua Jeesuksen opetuslapsiksi.

Pietari oli siis porttikongissa. Mutta sielläkään hän ei saanut olla rauhassa. Hänen kohtalonsa on toteuttaa Jeesuksen aiemmin samana yönä lausuma ennustus: ”Totisesti: tänään, tänä yönä, ennen kuin kukko kahdesti laulaa, sinä kolmasti kiellät minut.” (Mark 14:30). Siksi Jumala johdatti palvelustytön tulemaan samaan porttikongiin. Ehkä hän oli portinvartija, jonka työvuoro oli alkanut. Kun hän palasi työpaikalleen porttikongiin, hän huomasi, että Pietari ei ollutkaan poistunut vaan jäänyt sinne kuikuilemaan.

Duuddi, dopsi vai dödderö?

Tyttö näki hänet uudelleen ja sanoi siellä oleville: "Tämä mies on samaa joukkoa." Taas Pietari kielsi. Mutta hetken kuluttua muutkin siellä olevat sanoivat hänelle: "Sinä olet varmasti samaa joukkoa, olethan sinäkin galilealainen." (Mark 14:69–70)

Jos palvelustyttö tosiaan oli portinvartija, hänen työhönsä kuului epäilyttävien tyyppien vahtiminen. Niinpä hän kävi kertomassa muille havainnostaan.

Pietari kielsi Jeesuksen toiseen kertaan.

Se ei auttanut. Koko ylipapin pihalla ollut väki alkoi kerääntyä Pietarin ympärille. He kuuluivat jo Pietarin puhumasta murteesta (vrt. Matt 26:73), että hän oli Galileasta, samalta seudulta kuin Jeesus. Galilea oli Jerusalemin kundien ja friidujen mielestä täyttä landea, ja landepaukun tunnisti puheesta. Ihan niin kuin jos toroppalalainen tulisi Savonlinna-cityyn ja sanoisi kaverilleen jätskikioskilla, että ”olipa mukavoo, kun piästiin dänne kaapuddii. Osdeddaanko, dudannii, duuddi, dopsi vae dödderö”, niin kyllä hänet heti tunnistettaisiin doroppalalaiseksi. Aika kovasti saisi sadatella ja vannoa, että hänen uskottaisiin olevan kotoisin Heikinpohjasta.

Pietari kieltää Jeesuksen kolmannen kerran

Pietari alkoi sadatella ja vannoi: ”Minä en tunne sitä miestä, josta te puhutte.” Samassa kukko lauloi, toisen kerran. Pietari muisti, mitä Jeesus oli hänelle sanonut: ”Ennen kuin kukko kahdesti laulaa, sinä kolmesti kiellät minut.” Hän puhkesi itkuun. (Mark 14:70–71)

Pietari oli siis toteuttanut Jeesuksen ennustuksen kirjaimellisesti, jopa vannoen ja sadatellen: hän ei edes tiennyt, kenestä puhuttiin.

Hän pelkäsi henkensä edestä. Hän häpesi Jeesusta. Hän kielsi Jeesuksen.

Jeesuksen kieltämisestä

Meillä Suomessa Jeesuksen Herrakseen tunnustavan ei nykyisin tarvitse pelätä henkensä puolesta. Mutta kylläkin maineensa puolesta, ja vastakääntyneen usein myös ystäviensä menettämisen puolesta.

Luultavasti osittain juuri sellaista tilannetta varten tämä kertomus on päätynyt Raamattuun. Ihmisen on usein vaikea tunnustautua Jeesuksen omaksi. Jumala tietää tämän ja haluaa kertoa meille, että näin on ollut aiemminkin.

Se ei toki yhtään vähennä Pietarin syntiä tai meidän syntiämme, kun kiellämme Jeesuksen siksi, että muitten silmissä häneen uskomisen ja hänen tunnustaminen omaksi Herraksi ja Jumalan Pojaksi on hävettävää.

Jeesus itse on sanonut moneen kertaan, että jos joku ei uskalla tunnustaa häntä Herrakseen, sellainen ei kelpaa hänen opetuslapsekseen. ”Joka tämän uskottoman ja syntisen sukupolven keskellä häpeää minua ja minun sanojani, sitä on Ihmisen Poika häpeävä, kun hän tulee Isänsä kirkkaudessa pyhien enkelien kanssa.” (Mark 8:38)

Tämä ei tarkoita sitä, että kristityn pitäisi koko ajan olla ”todistamassa” uskostaan, sopivassa ja sopimattomassa paikassa. Mutta sitä se tarkoittaa, että kysyttäessä ei saa kieltää, että uskoo Jeesukseen. Eikä sitä saa yrittää venkoillen tai vähätellen painaa pimentoon, että uskoo.

Ei edes silloin, kun henki on katkolla. Näin on helppo sanoa, mutta toivon, että en koskaan joudu itse kokemaan tilannetta, jossa sellainen uhka on päällä.

Jumala pysyy uskollisena

Onneksi Raamatussa on myös tällainen kohta:

Jos kestämmme lujina, saamme myös hallita hänen kanssaan.
 Jos kiellämme hänet, myös hän on kieltävä meidät.
 Jos olemme uskottomia, hän pysyy silti uskollisena, sillä omaa olemustaan hän ei voi kieltää. (2. Tim. 2: 12–13)

Jumalan olemus on rakkaus, armo ja anteeksiantavaisuus. Hän ei voi kieltää olemustaan, sillä silloin hän lakkaisi olemasta se joka on, muuttumaton ja ikuinen Jumala. Siksi hän odottaa aina meitä palaaviksi, kun lankeamme pois hänestä. Hän pysyy uskollisena liitossaan, jonka hän on Jeesuksessa tehnyt ihmiskunnan kanssa ja lahjoittanut meille kasteessamme henkilökohtaisesti omaksi.

Tähän Jumalan horjumattomaan uskollisuuteen saa luottaa sekin, joka on kieltänyt Jeesuksen ja hävennyt häntä ihmisten edessä. Jumala on luvannut, että katuva saa palata takaisin ja saa anteeksi syntinsä, myös Jeesuksen kieltämisen.

Siksi eräs kirkon tradition tunnetuimpia synnintunnustuksia kuuluukin näin:

Oi sinä kaikkein armollisin,
 ristiinnaulittu Herra Jeesus Kristus.
 Armahda minua, vaivaista syntistä,
 ja katso puoleeni laupeutesi silmin,
 niin kuin sinä katsoit Pietariin, kun hän oli kieltänyt sinut,
 ja niin kuin sinä katsoit syntiseen naiseen fariseuksen kodissa
 ja ryöväriin ristinpuulla.
 Anna minulle pyhä armosi,
 että minä niin kuin Pietari itkisin syntejäni,
 niin kuin syntinen nainen sinua sydämestäni rakastaisin
 ja ryöväriin kanssa saisin katsella pyhiä kasvojasi
 taivaassa iankaikkisesti.

Jeesuksen kieltäminen ihmisten edessä ei ole mikään kepeä synti, jossa voisi elellä armoon luottaen aina vaan. Vaan kyse on synnistä, jonka vakavuuden tajutessaan ihminen puhkeaa itkuun, kuten Pietari evankeliumissa.

Yleensä me kristityt kuitenkin olemme niin syntiemme turruttamia, ettei tällainen havahtuminen ole omin voimin mahdollista. Siksi rukoilemme synnintunnustuksessa, että tajuaisimme tilamme ja Kristuksen rakkaus herättäisi meidät katumukseen.

Pietari lankesi, mutta hänet nostettiin ylös

Pietari sai olla tuskassaan useita päiviä. Mutta Jeesuksen ylösnousemus merkitsi ylösnousemusta hänellekin. Kun enkeli ilmestyi tyhjälle haudalle tulleille naisille, hän sanoi heille:

”Menkää nyt sanomaan hänen opetuslapsilleen, myös Pietarille: 'Hän menee teidän edellänne Galileaan. Siellä te näette hänet, niin kuin hän itse teille sanoi.'” (Mark 16:7)

Aivan olennainen on tuo ”myös Pietarille”. Jeesus tahtoi enkelinsä välityksellä nostaa itsensä täysin mahdottomaksi tuominneen Pietarin ylös, armoon.

Nykyisinkin langennut saa omistaa itselleen Pietarin osan. Jos on hänen kaltaisensa lankeemuksessa, niin olkoon sitä myös ylös nostettavana.

Vaikka hurskas seitsemästi kaatuisi, hän nousee jälleen, mutta jumalaton sortuu onnettomuuteensa. (Snl. 24:16)

Sinäkin, joka olet kieltänyt Jeesuksen, kun olet hävennyt häntä ja häneen uskomista ihmisten edessä, sinäkin saat omistaa Pietarin osan itsellesi. Vaikka useimminkin.

Tässä vielä yksi Raamatun kohta, johon itsensä lopullisesti tuominut voi vedota ja armahtaa itseään ja nousta luottamaan Jumalan lupaukseen:

Rakkaat lapset! Kirjoitan tämän teille, jotta ette tekisi syntiä. Jos joku kuitenkin syntiä tekee, meillä on Isän luona puolustaja, joka on vanhurskas: Jeesus Kristus. Hän on meidän syntiemme sovittaja, eikä vain meidän vaan koko maailman. (1 Joh 2:1–2)